

Φορέας Υποδοχής: Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών & Πολιτικών Επιστημών

Συνεργαζόμενος Φορέας: Το Χαμόγελο του Παιδιού

Επιστημονική Υπεύθυνη: Ειρήνη Λεριού

Δελτίο Τύπου

ΘΕΜΑ: Δημοσίευση πρακτικών της γραπτής συνέντευξης που παραχωρήσαν ο κύριος Νώντας Λοράνδος, Διευθυντής του Παιδικού Χωριού SOS Βάρης και του κυρίου Δημήτρη Τζούρα, Υπεύθυνος Κοινωνικού Τομέα των Παιδικών Χωριών SOS, στα πλαίσια διεξαγωγής Ποιοτικής Έρευνας

Η επιστημονική υπεύθυνη και η ερευνητική ομάδα του “C.W.-SMILE” με τιμή σας παρουσιάζουν τα πρακτικά της γραπτής συνέντευξης (διά αλληλογραφίας) που παραχωρήθηκε από τους αξιότιμους κυρίους Νόντα Λοράνδο, διευθυντή του Παιδικού Χωριού SOS Βάρης και Δημήτρη Τζούρα από τον Κοινωνικό Τομέα των Παιδικών Χωριών SOS, στις 11 Ιουλίου, 12:32 μ.μ., για ζητήματα που άπτονται των διαστάσεων της παιδικής φτώχειας με ιδιαίτερη έμφαση στην παιδική αστεγία στην περιφέρεια Αττικής. Η ποιοτική έρευνα διεξάγεται στα πλαίσια του ερευνητικού έργου με τίτλο «Η κατανόηση, η μέτρηση και η παρακολούθηση της παιδικής ευημερίας: Ένα σχέδιο δράσης με “Το Χαμόγελο”».

Αρχικά, τέθηκε το ερώτημα αναφορικά με τα προγράμματα της δομής σχετικά με τις άστεγες οικογένειες ή ανήλικους. Οι δυο κύριοι μας ενημέρωσαν ότι ο οργανισμός «Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος» αναγνωρίζεται ως Ειδικά Φιλανθρωπικό Σωματείο του οποίου οι οικονομικοί πόροι για τη λειτουργία του, προέρχονται αποκλειστικά από, δωρεές και χορηγίες φυσικών ή νομικών προσώπων. Οι βασικοί άξονες στους οποίους εξελίσσονται οι δράσεις τους είναι τρεις και αφορούν πρώτον Προγράμματα μακροχρόνιας φιλοξενίας/φροντίδας (Family Basic Care, FBC) για παιδιά που για διάφορους λόγους δεν έχουν τη δυνατότητα να μεγαλώσουν με τη βιολογική τους οικογένεια. Αυτού του τύπου τα προγράμματα υλοποιούνται στα Παιδικά Χωριά (4), στις Στέγες Νέων(2), στον Ξενώνα Βρεφών SOS (1) και στο Πρόγραμμα Αναδοχής (σε συνεργασία με φορείς του Δημοσίου). Δεύτερος τύπος προγραμμάτων είναι τα προγράμματα ενδυνάμωσης οικογένειας (Family Strengthening, FS. Οι δράσεις σε αυτά τα προγράμματα εστιάζουν στη βάση της πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης, με σκοπό την πρόωμη διάγνωση αναπτυξιακών δυσκολιών, την «ενδυνάμωση» της οικογένειας ως σύστημα και τελικά, την αποκατάσταση των δυσλειτουργιών στο εσωτερικό της και την

αποτροπή του κινδύνου της ενδεχόμενης διάλυσής της και απομάκρυνσης των παιδιών από το πλαίσιο της. Αυτά τα προγράμματα είναι τα Κέντρα Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας (10), τα Κέντρα Μαθησιακής και Παιδαγωγικής Υποστήριξης (6) και το Κέντρο Ημέρας για ΑΜΕΑ (1). Τέλος, ο τρίτος τύπος προγραμμάτων είναι το Emergency Response Program (ERP), το οποίο υλοποιείται σε χώρες που έχουν υποστεί τις συνέπειες πολέμων ή φυσικών καταστροφών σε πληθυσμιακές ομάδες που έχουν ανάγκη από εξειδικευμένη προστασία και φροντίδα, όπως βεβαίως τα παιδιά. Σε αυτόν τον τύπο δραστηριότητας, η δομή υλοποιεί το πρόγραμμα SOS Refugee Program, το οποίο αφορά οικογένειες και παιδιά του προσφυγικού πληθυσμού και παιδιά περιοχών της Αττικής που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές κτλ.

Η κινητήρια δύναμη για την επιλογή των συγκεκριμένων δράσεων του οργανισμού είναι η κάλυψη των ουσιαστικών αναγκών των ανθρώπων με άξονα το συμφέρον του παιδιού και της οικογένειας. Η επόμενη ερώτηση αφορούσε τα κριτήρια προκειμένου να φιλοξενηθεί κάποιο παιδί στη δομή. Ο κος. Λοράνδος και ο κος. Τζούρας σημείωσαν ότι προκειμένου να φιλοξενηθεί κάποιο παιδί στις δομές φιλοξενίας των Παιδικών Χωριών SOS Ελλάδος θα πρέπει να υπάρχουν νομικές και ιατρικές τεκμηριώσεις. Πρόσθεσαν επίσης, ότι η διαδικασία είναι αρχικά κάποιο γραπτό αίτημα από αρμόδια δημόσια αρχή (απαραίτητη προϋπόθεση η ύπαρξη κοινωνικής έρευνας από την εκάστοτε κοινωνική υπηρεσία Δήμου ή Περιφέρειας και η ύπαρξη εισαγγελικής εντολής για απομάκρυνση του παιδιού από τη βιολογική οικογένεια), αξιολόγηση του αιτήματος από την διεπιστημονική ομάδα της δομής, εισήγηση και απόφαση στην Παιδαγωγική Υπηρεσία και έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου.

Η επόμενη ερώτηση αφορούσε αν και κατά πόσο έχουν παρατηρήσει ότι υπάρχουν παιδιά στην Περιφέρεια Αττικής που αντιμετωπίζουν προβλήματα αστεγίας. Ο κος. Λοράνδος και ο κος. Τζούρας απάντησαν ότι μόνο εμπειρικά μπορούν να απαντήσουν ότι υπάρχουν κάποιες οικογένειες που αντιμετωπίζουν τέτοια προβλήματα. Ωστόσο δεν υπάρχουν επίσημες καταγραφές και στοιχεία.

Σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, αυτές συνίστανται πολύ συνοπτικά στην έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου για την παιδική προστασία, απουσία κρατικής μέριμνας, ανύπαρκτες διαδικασίες πιστοποίησης αντίστοιχων φορέων, χρονοκαθυστερήσεις λόγω ανεπάρκειας των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων (κυρίως, λόγω υποστελέχωσης ή μη ύπαρξης συντονιστικού οργάνου ανάμεσα στις υπηρεσίες) και γραφειοκρατικών ζητημάτων. δυσκολίες βιωσιμότητας του Σωματείου λόγω της οικονομικής κρίσης.

Τέλος, πρόσθεσαν μερικές πρακτικές που εφαρμόζει το Σωματείο ώστε να μπορέσει να ξεπεράσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει. Αυτές περιλαμβάνουν τη συμμετοχή σε όλα τα θεσμικά όργανα που χαράσσουν ή/και αποφασίζουν τις πολιτικές παιδικής προστασίας σε εθνικό επίπεδο (advocacy), στη συνεργασία και ανταλλαγή καλών πρακτικών και διαδικασιών με άλλους ομόλογους φορείς, συμμετοχή στην ταχεία και ποιοτική ολοκλήρωση των διαδικασιών τόσο με ιδιωτικούς όσο και με φορείς του Δημοσίου, στη

διατήρηση διασυνδεδετικών υπηρεσιών με φορείς παραπομπών. Ταυτόχρονα, δίνουν εξαιρετική έμφαση και στη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού καθώς και στη στελέχωση με εξειδικευμένους επιστήμονες, τόσο μόνιμους όσο και εξωτερικούς συνεργάτες,

Η συνέντευξη παρατίθεται παρακάτω:

1. ΕΡ. Ποια είναι τα προγράμματά σας αναφορικά με τις άστεγες οικογένειες ή ανηλίκους?

*Τα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος, δραστηριοποιούνται στη χώρα μας ως μέλος του Διεθνούς Οργανισμού **SOS Kinderdorf International** στο πεδίο της παιδικής προστασίας. Η παιδαγωγική τους προσέγγιση, εδράζεται στην από την ίδρυση ανθρωπιστική φιλοσοφία τους, διέπεται από τις αξίες της κοινωνικής αλληλεγγύης των δημοκρατικών κοινωνιών και διασφαλίζει / προάγει στο μέγιστο βαθμό τα Δικαιώματα του Παιδιού. Σήμερα, ο Διεθνής Οργανισμός υλοποιεί προγράμματα σε 135 χώρες του κόσμου για περισσότερα από 3.000.000 παιδιά. Το Σωματείο «Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος» συστήνεται στα τέλη του 1975 ως Σωματείο μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα βάσει του Ν.Δ. 1111/72, και αναγνωρίζεται ως Ειδικά Φιλανθρωπικό με την 2501/75 απόφαση του Πρωτοδικείου Αθηνών. Οι οικονομικοί πόροι για τη λειτουργία των προγραμμάτων μας ανά τη χώρα, προέρχονται **αποκλειστικά** από, δωρεές και χορηγίες φυσικών ή νομικών προσώπων. Στην Ελλάδα, τα Παιδικά Χωριά SOS υλοποιούν τις δράσεις τους σε τρεις άξονες.*

1) **Προγράμματα μακροχρόνιας φιλοξενίας/φροντίδας (Family Basic Care, FBC)** για παιδιά που για διάφορους λόγους δεν έχουν τη δυνατότητα να μεγαλώσουν με τη βιολογική τους οικογένεια, στη βάση ενός **εναλλακτικού οικογενειακού τύπου μοντέλου φροντίδας μοναδικού για τα δεδομένα της χώρας.**

*Αυτού του τύπου προγράμματα είναι τα **Παιδικά Χωριά(4)**, οι **Στέγες Νέων(2)**, ο **Ξενώνας Βρεφών SOS(1)** για κακοποιημένα βρέφη/νήπια 0-5 ετών καθώς και το **Πρόγραμμα Αναδοχής** (σε συνεργασία με φορείς του Δημοσίου).*

2) **Προγράμματα ενδυνάμωσης οικογένειας (Family Strengthening, FS)** κοινοτικού χαρακτήρα, στη βάση της **πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης**, με σκοπό την πρόωμη διάγνωση αναπτυξιακών δυσκολιών, την «ενδυνάμωση» της οικογένειας ως σύστημα και τελικά, την αποκατάσταση των δυσλειτουργιών στο εσωτερικό της και την αποτροπή του κινδύνου της ενδεχόμενης διάλυσής της και απομάκρυνσης των παιδιών από το πλαίσιο της.

*Τέτοιου τύπου προγράμματα, είναι τα **Κέντρα Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας(10)**, τα **Κέντρα Μαθησιακής και Παιδαγωγικής Υποστήριξης(6)** και το **Κέντρο Ημέρας για ΑΜΕΑ(1)**.*

3) **Emergency Response Program (ERP)** το πρόγραμμα υλοποιείται σε χώρες που έχουν υποστεί τις συνέπειες πολέμων ή φυσικών καταστροφών

σε πληθυσμιακές ομάδες που έχουν ανάγκη από εξειδικευμένη προστασία και φροντίδα, όπως βεβαίως τα παιδιά.

Στη χώρα μας, τέτοιου τύπου προγράμματα αφορούν οικογένειες και παιδιά του **προσφυγικού πληθυσμού (SOS Refugee Program)** και παιδιά περιοχών της Αττικής που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές (καλοκαίρι 2018).

2. Θα μπορούσατε να μας ενημερώσετε πολύ συνοπτικά γιατί επιλέξατε αυτές τις δράσεις έναντι άλλων;

Το Καταστατικό ίδρυσης και λειτουργίας του Σωματείου (έκδοση 2017) προβλέπει επακριβώς τους στόχους που εξυπηρετούν οι δράσεις και οι υπηρεσίες που παρέχει. Πέραν αυτού, στα πλαίσια της καταγραφής και της ανάλυσης των κοινωνικών αναγκών όπως αυτές διαμορφώνονται εξελικτικά καθώς και της εξειδικευμένης «τεχνογνωσίας» που συσσωρεύεται εμπειρικά και τεκμηριώνεται επιστημονικά ανταποκρινόμαστε σε ουσιαστικές ανάγκες των ανθρώπων με άξονα το συμφέρον του παιδιού και της οικογένειας σε πεδία που μπορούμε να είμαστε ουσιαστικά χρήσιμοι.

3. Υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο κριτήριο (π.χ. εισοδηματικό) προκειμένου να φιλοξενηθεί κάποιο παιδί στη δομή σας;

Στις δομές φιλοξενίας των Παιδικών Χωριών SOS Ελλάδος (βλ. παραπάνω FBC) φιλοξενούνται παιδιά των οποίων οι βιολογικές οικογένειες για διάφορους λόγους –μεταξύ των οποίων, κατά μείζονα λόγο, και οικονομικών- αδυνατούν να ανταποκριθούν στη φροντίδα τους. Τα κριτήρια εισαγωγής στις δομές φιλοξενίας του Σωματείου είναι, κυρίως, νομικά και ιατρικά και σε

4

4. ΕΡ. Ποια είναι η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί προκειμένου να φιλοξενηθεί κάποιο παιδί στη δομή σας;

Γραπτό αίτημα από αρμόδια δημόσια αρχή (απαραίτητη προϋπόθεση η ύπαρξη κοινωνικής έρευνας από την εκάστοτε κοινωνική υπηρεσία Δήμου ή Περιφέρειας και η ύπαρξη εισαγγελικής εντολής για απομάκρυνση του παιδιού από τη βιολογική οικογένεια), αξιολόγηση του αιτήματος από την διεπιστημονική ομάδα της δομής, εισήγηση και απόφαση στην Παιδαγωγική Υπηρεσία και έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου.

5. ΕΡ. Αν μια οικογένεια δεν μπορεί να αναθρέψει το παιδί, μπορεί να το φέρει σε εσάς; Εκεί ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείτε;

Η βιολογική οικογένεια μπορεί να υποβάλλει αίτημα. Κατά τα λοιπά ακολουθείται πάντα η παραπάνω διαδικασία, όπως άλλωστε προβλέπει η σχετική νομοθεσία.

6. ΕΡ. Υπάρχουν παιδιά στην Περιφέρεια Αττικής που αντιμετωπίζουν προβλήματα αστεγίας;

Εμπειρικά και μόνο, μέσω της λειτουργίας των δομών FS ανά τη χώρα αλλά και στην Αττική (βλ. παραπάνω), κάποιες οικογένειες εκ των εξυπηρετούμενων, πέραν των υπολοίπων, έχουν αναφέρει ότι αντιμετωπίζουν

και τέτοιου είδους προβλήματα. Δεν έχουμε διαθέσιμα αριθμητικά στοιχεία για το συγκεκριμένο ζήτημα (αστεγία).

7. ΕΡ. Είμαστε σίγουροι ότι πιθανά να αντιμετωπίζετε δυσκολίες κατά την επιτέλεση του έργου σας. Θα θέλατε να μας πείτε μερικά λόγια αναφορικά με τις δυσκολίες που κατά καιρούς έχετε αντιμετωπίσει;

- Ελλιπές θεσμικό πλαίσιο για τη παιδική προστασία,
- Απουσία κρατικής μέριμνας και υποστήριξης στο έργο μας,
- Ελλιπείς ή/και ανύπαρκτες διαδικασίες πιστοποίησης αντίστοιχων φορέων,
- Διαδικαστικές χρονοκαθυστερήσεις λόγω ανεπάρκειας των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων (κυρίως, λόγω υποστελέχωσης ή μη ύπαρξης συντονιστικού οργάνου ανάμεσα στις υπηρεσίες),
- Ιδιαίτερα επιβαρυνμένες περιπτώσεις παιδιών που για μεγάλο χρονικό διάστημα παρέμεναν σε σοβαρά παραμελητικό/κακοποιητικό περιβάλλον,
- Δυσκολίες βιωσιμότητας του Σωματείου, κυρίως οικονομικής φύσεως κατά την περίοδο της Κοινωνικό/οικονομικής κρίσης

8. Θα θέλατε να μοιραστείτε μαζί μας την πρακτική εμπειρία σας αναφορικά με το πως έχουν υπερσκελιστεί κάποιες από αυτές τις δυσκολίες;

- Συμμετέχουμε σταθερά σε όλα τα θεσμικά όργανα που χαράσσουν ή/και αποφασίζουν τις πολιτικές παιδικής προστασίας σε εθνικό επίπεδο (advocacy),
- Συνεχή προσπάθεια για ανταλλαγή καλών πρακτικών και διαδικασιών με άλλους ομόλογους φορείς με στόχο την εξέλιξη και τη βελτίωση των υπηρεσιών μας,
- Συνδράμουμε με δικό μας εξειδικευμένο προσωπικό στην ταχεία και ποιοτική ολοκλήρωση των διαδικασιών τόσο με ιδιωτικούς όσο και με φορείς του Δημοσίου,
- Διατηρούμε υπηρεσίες διασυνδεδετικής με φορείς παραπομπών, διαθέτουμε δομές σε ένα εύρος υπηρεσιών τόσο στο επίπεδο της πρόληψης και έγκαιρης παρέμβασης (FS Programs), σε πλαίσια μακροχρόνιας φροντίδας (FBC Programs), σε υπηρεσίες αμιγώς θεραπευτικού χαρακτήρα όπως των Ξενώνα Βρεφών (SOS) όπως και υπηρεσίες έκτακτης ανταπόκρισης σε ανθρώπινες ανάγκες (ERP Programs),
- Δίνουμε έμφαση στη συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού μας καθώς και στη στελέχωση με εξειδικευμένους επιστήμονες, τόσο μόνιμους όσο και εξωτερικούς συνεργάτες,
- Είμαστε ένα Σωματείο που υπάρχει επί 44 συναπτά έτη στην Ελληνική επικράτεια και λειτουργεί με αμεροληψία και διαφάνεια ως προς τις διαδικασίες και τους σκοπούς του, ως εκ τούτου έχουν edραιωθεί ισχυρές σχέσεις με φυσικά πρόσωπα, φορείς, οργανισμούς ανά την υφήλιο που υποστηρίζουν το έργο μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα παραπάνω συνέντευξη, αναδεικνύονται σημαντικές πληροφορίες αναφορικά με τις διαδικασίες που αφορούν τα άστεγα παιδιά ή τα παιδιά που δεν έχουν για διάφορους λόγους δεν έχουν τη δυνατότητα

να μεγαλώσουν με τη βιολογική τους οικογένεια. Επίσης ανακύπτουν και σε αυτήν την συνέντευξη ζητήματα γραφειοκρατικών καθυστερήσεων αναφορικά με την άμεση επέμβαση σε προβλήματα που αφορούν την παιδική ευημερία και ιδιαίτερα τη στέγη. Επιπροσθέτως, περιγράφεται μόνο μερικώς, το πρόβλημα της παιδικής αστεγίας και η έκταση του, καθώς επίσης επιβεβαιώνεται το ζήτημα της έλλειψης καταγραφής του φαινομένου της παιδικής αστεγίας.

Ειδικότερα, τα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος, έχουν Προγράμματα μακροχρόνιας φιλοξενίας/φροντίδας (Family Basic Care, FBC) για παιδιά που για διάφορους λόγους δεν έχουν τη δυνατότητα να μεγαλώσουν με τη βιολογική τους οικογένεια, στη βάση ενός εναλλακτικού οικογενειακού τύπου μοντέλου φροντίδας μοναδικού για τα δεδομένα της χώρας. Ειδικότερα, αυτά τα προγράμματα υλοποιούνται μέσα από τη λειτουργία τεσσάρων Παιδικών Χωριών, 2 Στεγών Νέων, ενός Ξενώνας Βρεφών SOS (για κακοποιημένα βρέφη/νήπια 0-5 ετών) καθώς και το Πρόγραμμα Αναδοχής (σε συνεργασία με φορείς του Δημοσίου).

Επίσης, το Σωματείο έχει Προγράμματα ενδυνάμωσης οικογένειας κοινοτικού χαρακτήρα, με σκοπό την πρόωμη διάγνωση αναπτυξιακών δυσκολιών, την «ενδυνάμωση» της οικογένειας ως σύστημα και τελικά, την αποκατάσταση των δυσλειτουργιών στο εσωτερικό της και την αποτροπή του κινδύνου της ενδεχόμενης διάλυσής της και απομάκρυνσης των παιδιών από το πλαίσιο της. Τα προγράμματα τους αναφορικά με αυτές τις δράσεις υλοποιούνται μέσα από τη λειτουργία δέκα Κέντρων Στήριξης Παιδιού και Οικογένειας, έξι Κέντρων Μαθησιακής και Παιδαγωγικής Υποστήριξης και ενός Κέντρου Ημέρας για ΑΜΕΑ.

Τέλος, το Σωματείο εστιάζει και σε προγράμματα Emergency Response Program (ERP). Στη χώρα μας, τέτοιου τύπου προγράμματα αφορούν οικογένειες και παιδιά του προσφυγικού πληθυσμού (SOS Refugee Program) και παιδιά περιοχών της Αττικής που επλήγησαν από τις πρόσφατες πυρκαγιές (καλοκαίρι 2018).

Φαίνεται, από τις δράσεις που υλοποιεί, ότι το Σωματείο αντιμετωπίζει το ζήτημα της παιδικής ευημερίας ολιστικά και παρέχει τόσο προγράμματα φιλοξενίας όσο και προγράμματα εκπαίδευσης και ψυχαγωγίας. Φυσικά, η ενδυνάμωση της οικογένειας ως σύστημα αποτελεί ένα ακόμα κομμάτι της ολόπλευρης αντιμετώπισης της παιδικής φτώχειας. Σε κάθε περίπτωση, προκύπτει ότι προσπαθούν να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της παιδικής φτώχειας απαντώντας τόσο στις οικονομικές όσο και στις μη οικονομικές διαστάσεις της παιδικής ευημερίας.

Όπως έχει ήδη περιγραφεί και από άλλες συνεντεύξεις που διεξήχθησαν σε άλλους παρόμοιους φορείς, τα βασικά κριτήρια για να φιλοξενηθεί ένα παιδί στα Παιδικά Χωριά SOS Ελλάδος θα πρέπει οι οικογένειες των παιδιών κατά μείζονα λόγο να αδυνατούν να ανταποκριθούν οικονομικώς στη φροντίδα τους. Τα κριτήρια εισαγωγής στις δομές φιλοξενίας του Σωματείου είναι, κυρίως, νομικά και ιατρικά και σε συνάρτηση με την οικογενειακού τύπου φροντίδα που προσφέρουμε με βάση το παιδαγωγικό μας πλαίσιο και τους Ποιοτικούς Κανονισμούς (Quality for children-Q4C).

Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής:

- Γραπτό αίτημα από αρμόδια δημόσια αρχή (απαραίτητη προϋπόθεση η ύπαρξη κοινωνικής έρευνας από την εκάστοτε κοινωνική υπηρεσία Δήμου ή Περιφέρειας).
- Ύπαρξη εισαγγελικής εντολής για απομάκρυνση του παιδιού από τη βιολογική οικογένεια.
- Αξιολόγηση του αιτήματος από την διεπιστημονική ομάδα της δομής.
- Εισήγηση και απόφαση στην Παιδαγωγική Υπηρεσία και έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου.

Αξιζεί να σημειωθεί σε αυτό το σημείο, ότι μια βιολογική οικογένεια μπορεί η ίδια να υποβάλει αίτημα στο Σωματείο ώστε να φιλοξενηθεί εκεί το παιδί. Στη συνέχεια όμως θα ακολουθηθεί η προαναφερόμενη διαδικασία.

Για το πρόβλημα της παιδικής αστεγίας, προέκυψε και από αυτήν τη συνέντευξη ότι δεν υπάρχει επίσημη καταγραφή του κράτους και επομένως δεν υπάρχουν συγκεκριμένα αριθμητικά δεδομένα ή μια γενική εικόνα του φαινομένου. Ωστόσο, μέσα από την εμπειρική παρατήρηση και την επικοινωνία του Σωματείου με τους εξυπηρετούμενους φαίνεται το πρόβλημα να υφίσταται για κάποιες οικογένειες με ανήλικα παιδιά.

Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν ως Σωματείο στην καθημερινή τους λειτουργία προέρχονται καταρχήν από την ίδια τη φύση της δουλειάς, οπού ασχολούνται με ιδιαίτερα επιβαρυνμένες περιπτώσεις παιδιών που για μεγάλο χρονικό διάστημα παρέμεναν σε σοβαρά παραμελητικό / κακοποιητικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα, εντοπίζονται και δυσκολίες βιωσιμότητας του Σωματείου, κυρίως οικονομικής φύσεως κατά την περίοδο της Κοινωνικό/οικονομικής κρίσης

Εκτός αυτού όμως, μια σειρά από δυσκολίες σχετίζονται κυρίως με το ελλιπές θεσμικό πλαίσιο για τη παιδική προστασία και την απουσία κρατικής μέριμνας και υποστήριξης. Επίσης, ελλείψεις παρουσιάζονται και στις διαδικασίες πιστοποίησης αντίστοιχων φορέων γεγονός που δημιουργεί και ελλείψεις στον αριθμό των δομών ώστε να εξυπηρετήσουν περισσότερους ανθρώπους. Επιπλέον, φαίνεται για άλλη μια φορά ότι υπάρχουν καθυστερήσεις στις διαδικασίες, οι οποίες πηγάζουν είτε από γραφειοκρατικά ζητήματα, είτε από την υποστελέχωση των εμπλεκόμενων δημόσιων φορέων. Βέβαια, τονίζεται ότι η έλλειψη συντονιστικού οργάνου ανάμεσα στις υπηρεσίες αποτελεί ακόμα ένα ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί.

Τέλος, οι καλές πρακτικές που υποστηρίζουν ότι έχουν ως ένα βαθμό αποτελέσματα είναι η συμμετοχή σε όλα τα θεσμικά όργανα που χαράσσουν ή/και αποφασίζουν τις πολιτικές παιδικής προστασίας σε εθνικό επίπεδο (advocacy), μια συνεχή συνεργασία και ανταλλαγή κάλων πρακτικών με άλλους φορείς που στοχεύουν στην εξέλιξη και τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Συμμετοχή του προσωπικού στην ποιοτική ολοκλήρωση διαδικασιών τόσο με ιδιωτικούς όσο και με φορείς του Δημοσίου. Η διατήρηση υπηρεσιών διασυνδετικής με φορείς παραπομπών, επίσης αποτελεί μια καίρια καλή πρακτική. Επιπλέον, η δια βίου εκπαίδευση και κατάρτιση του προσωπικού του Σωματείου, εξασφαλίζει την εξειδίκευση του προσωπικού και την καλύτερη αντιμετώπιση των

ζητημάτων που ανακύπτουν. Οποσδήποτε, η πολυετής εμπειρία και η δράση του Σωματείου έχει συμβάλλει στη δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου φυσικών προσώπων, φορέων και οργανισμών, διεθνώς, οι οποίοι υποστηρίζουν το έργο του Σωματείου και συμβάλλουν όπου είναι δυνατόν.

Τέλος, μπορούμε να πούμε ότι τα παιδιά που επωφελούνται περισσότερο από της υπηρεσίες του SOS Βάρης είναι τα παιδιά που έχουν προβλήματα οικονομικής ή κακοποιητικής φύσεως στις οικογένειες τους. Επιπροσθέτως, επωφελούνται περισσότερο τα παιδιά που έχουν φτάσει μέχρι τον εισαγγελέα ώστε να μπορέσει να καταστεί εφικτή η ένταξή τους στη δομή. Σε κάθε περίπτωση, τα παιδιά που για κάποιο λόγο βρίσκονται στο δρόμο αβοήθητα δεν είναι εύκολο να φτάσουν στις δομές φιλοξενίας.

Συμπερασματικά, προκύπτουν πέντε (5) σημεία εστίασης σχετικά με τα κενά στις διαδικασίες

1. Υπάρχουν γραφειοκρατικά ζητήματα τα οποία σχετίζονται με τις διαδικασίες του κράτους. Αυτό καθιστά προβληματική την άμεση επέμβαση από πλευράς οργανισμών στην άμεση ανακούφιση προβλημάτων στέγης και ανατροφής των παιδιών. Ένα άλλο γραφειοκρατικό ζήτημα που ανακύπτει είναι οι ελλείψεις, οι οποίες παρουσιάζονται και στις διαδικασίες πιστοποίησης αντίστοιχων φορέων γεγονός, το οποίο δημιουργεί και ελλείψεις στον αριθμό των δομών ώστε να εξυπηρετηθούν περισσότεροι. Αυτό οδηγεί συχνά, πολλά παιδιά να βρίσκονται σε λίστα αναμονής ή να παραμένουν σε προβληματικά οικογενειακά περιβάλλοντα για αρκετό χρόνο.

2. Υπάρχουν καθυστερήσεις χρονικές στις διαδικασίες, εξαιτίας των υποστελεχωμένων δημόσιων εμπλεκόμενων φορέων, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης. Αυτό, οδηγεί στην παραμονή του παιδιού σε προβληματικά οικογενειακά περιβάλλοντα για αρκετό καιρό ή σε δομές φιλοξενίας. Ταυτόχρονα αυτές οι καθυστερήσεις συνδέονται και με τον θεσμό της αναδοχής και της υιοθεσίας που δημιουργεί επίσης να ασφυκτικό περιβάλλον για τα παιδιά. Με άλλα λόγια, τα παιδιά μπορεί να παραμένουν στις δομές για περισσότερο χρόνο από όσο χρειάζεται, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες αναδοχής.

3. Έλλειψη επίσημης καταγραφής από πλευράς κράτους του ζητήματος της παιδικής αστεγίας και εν γένει της παιδικής φτώχειας. Αυτό οδηγεί σε υποεκτίμηση της έκτασης του προβλήματος και διαδεχόμενα στην ελλειμματική προνοιακή πολιτική.

4. Αυτό συνδέεται και με τη δυσκολία του κράτους να καταρτίσει ένα πλήρες θεσμικό πλαίσιο για την παιδική προστασία. Από την στιγμή που το πρόβλημα δεν είναι καταγεγραμμένο και επομένως όχι επαρκώς ορισμένο, το κράτος δεν έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει ένα συμπαγές και ευέλικτο θεσμικό πλαίσιο που θα μπορέσει να ανακουφίσει τα παιδιά και τις οικογένειες τους. Ειδικότερα, ακόμα και τα οριζόντια μέτρα (διαφορά επιδόματα και βοηθήματα) που λαμβάνει το κράτος δεν επαρκούν, καθώς υπολείπονται καθετοποιημένες πολιτικές που θα αφορούν όλες τις ξεχωριστές ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, μια εκ των οποίων είναι και τα παιδιά.

5. Η έλλειψη ενός συντονιστικού οργάνου μεταξύ των δομών και των κρατικών φορέων αποτελεί ακόμα ένα σημείο εστίασης. Το τελευταίο επανέρχεται συχνά στις συνεντεύξεις που έχουν διεξαχθεί και προκύπτει ότι είναι ένα ζήτημα μείζονος σημασίας για τη βελτίωση της παιδικής ευημερίας στην Ελλάδα. Ειδικότερα, δεν υπάρχει ένα ενοποιημένο σύστημα ή φορέας που θα

συντονίζει τις δομές και τους φορείς με απώτερο σκοπό την βελτίωση της παιδικής ευημερίας.

Οι λύσεις που μπορούν να βρεθούν προς αυτήν την κατεύθυνση είναι:

1. Αύξηση των χρηματοδοτήσεων ώστε να μπορούν οι οργανισμοί να παρέχουν πιο ολοκληρωμένες υπηρεσίες σε περισσότερα παιδιά
2. Σταθερή προνοιακής πολιτική που θα επιτρέπει και θα διευκολύνει τον ρόλο τον οργανισμό.
3. Μείωση των γραφειοκρατικών διαδικασιών ώστε τα παιδιά να μπορούν να μετακινηθούν στις δομές και να μπορέσουν να διαβιώσουν για όσο διάστημα χρειαστεί σε ένα προστατευμένο περιβάλλον.